

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 100. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónap ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelentetés

vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 óráig.

Szerda, május 3.

Küzdelem az alkoholizmus ellen.

Nagybecskerek, május 3.

Mostanában egyre jobban foglalkoznak mindenfelé az alkoholizmus kérdésével. Egyesek, testületek, hatóságok egyre fokozódó figyelemmel és aggodalommal kísérik az alkoholizmus pusztítását s igyekeznek módokat keresni, hogy ennek tagadhatatlanul nagy pusztításait meggátolják.

Ez a küzdelem, láthatjuk, nemcsak a külföldön, de nálunk is nagy hullámokat vet s törvényhatóságaink sorra foglalkoznak most is az országgyűléshez intézendő felirat keretében s Torontálvármegye éppen legutóbbi rendkívüli közgyűlésében csatlakozott az alkoholelleses küzdelem mozgalmához.

Bizonyos büszkeséggel állíthatjuk különben, hogy a küzdelenben Torontálvármegye s nevezetesen Nagybecskerek elől jár az országban.

Városunk több lelkes és nemes érzésű férfia már évek óta buzgólkodik az alkoholelleses küzdelem szervezésén, s hogy szép sikereket értek el már eddig is, azt bizonyítja nemcsak az itteni Good Templarrend megalakulása, de hogy az ifjuság körében is sikerült szövetkezést szervezni az alkoholizmus ellen, a melyre számos hivatkozást olvashatunk az ország más vidékein meginduló mozgalmaknál.

A Nagybecskereken folyó társadalmi akció kétségtelen helyes mederben mozog, mert társadalmi betegségtől csak öntudatos társadalmi küzdelem válthat meg bennünket.

A jelen társadalmi életünkön rákfeként elősködő, az emberiség legalattomosabb ellensége, az alkohol pedig oly kór, mellyel szemben sikra kell szállanunk a tudomány erejével, a fölvilágosítás és szervezés fegyvereivel.

A nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus, mely ez év szeptember hó 11-től 16-ig bezárólag Budapesten fog ülésezni, bizonyval határozottan fog hozzá-

járulni, hogy az emberiség ezen pusztító járványát közös erővel leküzdhesse.

Köztudomásu, hogy az alkoholizmus minden társadalmi osztálynak végzetes csapása és sujt szegényt, gazdagot, műveltet, műveletlent egyaránt. Köznapi tapasztalatok és az orvosi tudomány bizonyítja, hogy a szeszes italok a szervezet legfontosabb alkotórészeit támadják meg, miáltal a szervek életműködése csökken s a legkülönbözőbb súlyos betegségek keletkeznek. De még borzasztóbb a pusztítás, melyet az alkohol az idegrendszerben idéz elő; főképp megtámadja a szervezet legfontosabb sejtjeit, a csir sejteket s az utódok egész serege ebben leli nyomoruságának forrását.

Am hadd beszéljenek a tények, a számok. A felnőtt férfiaknak több mint tizedrészét a közvetlen alkohol okozta betegségek pusztítják el. E mellett tanuskodnak a kórházak és bonctermekek statisztikái s az orvosi gyakorlat tapasztalatai.

Az elmebetegnek több mint harminc százaléka saját vagy elődjeinek alkoholmérgezésében találja betegségének okát. A hülyék és elmebeteg, a nyavalyatorók, a vízfejűek, törpék pedig túlnyomó nagy számban alkoholista szülőktől származnak.

Végül az igazságszolgáltatás még más elrettentő képét mutatja az alkoholnak. A bűntényeknek átlag véve 42 százalékában kimutatható az alkohol végzetes szereplése, amint a szerencsétlen házasságok, az érválások, az öngyilkosságok egy része is az alkohol rovására irandó.

Mindez mily rettenetes perspektívát nyújtja a jelen és jövő nyomoruságának, az egyén és társadalom pusztulásának s a faj fokozódó elkorcsosulásának.

Mi a teendők tehát, hogy utját állhassuk ezen romlásnak

Fel kell világosítanunk a népet, hogy ledönthessük azon elterjedt tévhitet, mely ezt az emberitő mérget a legielesebb és leghasznosabb tulajdonsággal ruhazza fel-

Oktatnunk kell a népet a rendelkezésünkre álló módon, mert e betegség előléseben a társadalom teljesen magára van hagyatva. Az állam támogatására e téren a legtöbb esetben nem számíthat, mert itt annak anyagi érdekével találjuk szembe magunkat. Hisz ép az alkohol fogyasztása képezi az állam egyik legfőbb jövedelmi forrását.

A társadalom igyekezzék tehát elősegíteni a kongresszus törekvését, mely az alkoholizmus leküzdését célozza, akár a teljes abstinencia útján. Szigoruan ellenőrzendők a szeszes italok, hogy azok meg ne hamisíttassanak s a lelketlen pancsolókra a fennálló törvények szigorával kell az illetékes hatóságoknak lesújtaniok.

Igy legfontosabb és legjelentőségtebb az alkoholelleses küzdelen a kérdés szociálpolitikai része.

Az alkoholnak hátráltató befolyása a munkásság kulturális fejlődésére, az alkoholfogyasztásban érdekelt tőke felhasználásának új iránya, mint az alkoholnak ipari felhasználása, valamint ennek alapján az italmérés reformja és az iskolának belevonása az alkoholizmus elleni küzdelenbe, oly fontos és életbe vágó társadalmi kérdések, hogy azok tárgyalása és megvitatása nemcsak az állampolgárok széles körének, hanem az államhatalomnak érdeklődését is fel kell hogy költse.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, május 3.

Nagybecskerek város képviselőtestület tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyet a főgimnáziumi tanárok ismeretes nyugdíjgyűgye tett szükségessé. A közgyűlésnek ez volt a főtárgya, a polgármester azonban ezt is annyira előkészítette már, hogy egy negyedóra alatt több apróbb ügygyel egyetemben elintézték a városatyák, akik csak csekély számban jöttek össze.

A gyűlésről szóló tudósításunk egyébként a következő:

Elnök: dr. Perisics Zoltán, jegyző: Strosz Béla főjegyző.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az élet meséiből.

(A „Torontál” eredeti tárcája.)

Kertész Boldizsárt különnek, vagy inkább félboldizsárnak tartották. Minden cselekedete ellentétben állott a természetessel. Pedig tapasztalt ember volt. Nem lakott a faluban, hanem a hegyoldamban, erdőbe épített magának egy kalitka-fele lakot. Emberek közé nem járt, az erdőt bujta éjjel-nappal puskával kezében. Szótlan, mogorva volt, csak ha leányával beszélt, akkor tudott barátságos lenni. Felesége már régen elhalt, egyetlen gyermekét, Juliskát imádta. Csodálta mindenki, miképpen nevelhette fel zord modorával leányát olyan kedvessé, mint a minő tényleg volt.

Erdői tündérnek nevezték a kis leányt és valóban reáillet e név. Aranyszőke hajával, ábrándos kek szemével, piciny, piros ajkaival, karsu, szép testével igazó teremtmény volt. Apja társaságba sohasem vezette. Az erdei madárkak képezték társaságát, azokkal mulatgatott, versenyt dalolva velük. Ha belefáradt a berangolásba, otthon elővette édes anyjáról maradt imakönyvét, oly jól esett neki abból olvasgatni. Így nőtt fel s tizenhét éves lett.

Apja egy napon így szólott hozzá:
— Édes leányom, talán már többször gondolkodtál azon, vajjon miért zárlak el a nagy világtól. Ennek oka van, kedves gyermekem. Azt akarom, hogy ne tudj meg semmit sem abból a sok gonoszsgból, ami ott megtörténik. Az emberek mind hazugok és álnokok. Órizkedjél, ne-

hogy valamelyik férfi hatalmába kerítsen. A beszéde valamennyinek hízog, fülbemászó, de mindegyiknek szívét a gaszág szándéka tölti el. Legnagyobb örömmre szolgálna s nyugodtan hálnék meg, ha lemondanál a földi élvezetekről. Hidd el, nincsen igaz boldogság e sártekén. Nem hiába vagyok embergyűlölő, sokat láttam, sokat tapasztaltam.

— Édes apám, engedd meg, én az életet nem látom oly sötét színben, mint te; te tudod, hogy engedelmes leányod voltam mindig s az leszek a jövőben is.

Az apa hévvel csókolta meg leányát.

Juliska az erdőben kis kosárájába virágokat szedett. Májusi idő volt, a lég üde, balzsamos, a fakon tarka-barka madarak csicseregtek.

A lány tisztásra ért, ahol szemben találta magát egy ifjával. Csinos volt zöld egyenruházatában, barna szemei tüzeltek. A leánya nagy zavarba jött, olyan közel volt a fiatal ember és ő egyedül. El akart futni, azonban az ifju barátságos hangon köszönté:

— Jó napot, kisasszony, Pap Laci uradalmi erdész vagyok; ne ijedjen meg tőlem. Hangja kellemesen csengett.

A leányt mintha megbüvölték volna. Ott maradt, szóba eredt az erdészszel.

Ettől fogva gyakran találkoztak s mindjobban összeszoktak. Juliska szíve egész hevél szeretni kezdte az ifjut. Elfelelte apja intelmét; hiszen Laci nem olyan, mint a többi fiatal ember, milyen kedves az arca, s milyen őszinte a beszéde.

Szerelméről még nem volt szó köztük. Egy alkalommal szoroson egymás mellett

haladtak, beszélgetve édes semmiségekről. Az ifju nem tudott már uralkodni magán, átfonta karjaival a leány keresu derekát s elhalmozta orcáit csókokkal. A leány engedte, hiszen egész boldogságát ettől a férfitől reménylette. Igaz boldog volt már is.

A leány a faluban járt bevásárolni. Ott egy boltban véletlenül meghallotta, hogy Pap Laci gaz játékot fűzött vele. Menyasszonya van, ki már alig várja, hogy végre elmondhassák egymásnak az örök hűséget.

Mint a villámcsapás érte a hir, azt hitte, nyomban belehel fájdalomba. Minek is tudta meg a valót, hiszen olyan boldog volt s most vége mindennek. Milyen szépnak képzelte a jövőt s milyennek ígérkezik az most.

Szerelme sokkal nagyobb volt, semhogy kibirta volna a csapást. Arca szép rózsái hamarosan elhervadtak, teste lesoványodott.

Az apa nem is sejtette, mi a baja leányának, nagy aggodalommal látta, mint gyöngy napról-napra.

Már ágyban fekvő beteg volt, közeledett a vég. Apja folyton ott ült ágya szélén. A beteg egy este halkán, akadozva mondta:

— Kedves apám, igazat mondtál... az emberek nagyon rosszak... csak csalódás és keserűség jut mindenkinek osztályrészüll... Oh, minek is születtem... egy titkot akarok veled még közölni... mielőtt... Azonban elkészt, többet már nem tudott szólni. Piciny szíve megszakadt. A titok örökre titok maradt.

Kertész Boldizsár, a kit különnek vagy inkább félboldizsárnak tartottak, keservesen siratta egyetlen leányát...
D. Bodó Mátvás.

A főgimnáziumi tanárok nyugdíja.

Miután az elnöklő polgármester megnyitja a közgyűlést, ismerteti a nagybecskereki főgimnázium tanárainak az országos nyugdíjintézetbe való felvételének ügyét. A város annak idején a polgármester indítványára tudvalevőleg feliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, arra kérve őt, hogy a nagybecskereki főgimnáziumnál alkalmazott világi tanárokat vegye fel az országos nyugdíjintézetbe. Most a miniszter értesítette a várost, hogy a tanárokat felvette az országos nyugdíjintézetbe, azzal a feltétellel, ha a város április hó végéig egyszer s mindenkorra 37 306 korona 98 fillért, azontúl pedig évenként 1342 korona és 80 fillért fizet be az országos nyugdíjintézetbe, mely összeg természetesen a jelenlegi állapotra vonatkozik, mert idővel minden bizonytalansággal járhat, de ezek csak nagyon jelentéktelenek lehetnek. Ez nagy előny a városra, mert a város tanári nyugdíj gondjának elvetésével igen súlyos teherrel szabadul meg, olyan tehertől, amely évenként sok-sok ezer koronára rug.

A város ugyanis ezentúl csak 2788 koronát fog fizetni évenként a nyugdíjért, holott ha az eddigi állapot megmaradt volna, hasonlóan nagy lenne a teher. A mostani tanév végén például egy, a jövő tanév végén két, az aztán következőkben pedig szintén egy gimnáziumi tanár vonul nyugdíjba, tehát 1907. tanév végén a városnak nem 2788, de 12.000 koronát kellene évenként nyugdíjra fordítani.

Az állandó választmány javasolja, hogy a közgyűlés fogadjon el a miniszter feliratát s a képviselőtestület ilyen értelemben határoz is.

Ugyancsak az állandó választmány javaslatára megbizta a közgyűlés a tanácsot, hogy a városi nyugdíjszabályzatnak az országos nyugdíjszabályzattal összhangzathozására tegyen előterjesztést, egyben felhatalmazza a polgármestert, tárgyaljon a főgimnáziumi tanárokkal az országos nyugdíjalap terhére át nem vett millenárius évek után fizetendő nyugdíj kérdésének megoldása ügyében s a tárgyalásról tegyen jelentést.

Más ügyek.

Mattanovich György városi jegyző javaslatot tesz, hogy az összes városi tisztviselők nyugdíjszabályzata módosíttassék.

Balácsi József helyesli a javaslatot, mire a polgármester megígéri, hogy foglalkozni fog a kérdéssel.

Tudomásul vette a képviselőtestület, hogy a törvényhatóság a városnak az alsófokú kereskedelmi és iparos inasiskolai tanítók drágasági pótlékára vonatkozó határozatát jóváhagyta s utasítja a tanácsot a további intézkedések megtételére.

Jóváhagyta a közgyűlés a tanácsnak azt az intézkedését, hogy a május havi pénztári szükséglet fedezésére különböző alapokból 30 ezer koronát vett föl.

A Nagybecskereken május végén rendezendő löverseny alkalmából a mezőgazdák versenyére a város 130 koronás díjat tűz ki és pedig I. díj 60, II. díj 40, III. díj 30 koronát.

Egyéb tárgy nem lévén, a közgyűlést véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

- Május 6. A jótékony nőegylet közgyűlése d. u. 4 órakor a kisdődő helyiségében.
- „ 7. I. r. nőegylet közgyűlése d. u. 4 órakor a hitközségi irodában.
- „ 8. Torontálvármegye közg. biz. ülése a vármegyházán d. e. fél 10 órakor
- „ 11. és a következő napokon: megyei áll. választmányi ülések délután fél 4 órakor a főispáni kisteremben.
- „ 14. számonkérő tisztizék délelőtt 10 órakor a főispáni kisteremben.
- „ 14. A torontáli jegyző-egylet közgyűlése délután 4 órakor, — választmányi ülés d. e. 10 órakor a Rózsa-szállóban.
- „ 15. Tavasz közgyűlés.
- „ 28. A torontáli tüdővészellenes egyesület alakuló közgyűlése délelőtt 10 órakor a vármegyház nagytermében.

— **Személyi hír.** Oltványi Pál címzetes prépost, miniszteri tanácsos, a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából néhány nap óta Nagybecskereken időzik s itt a főgimnáziumban megvizsgálta a magyar nyelv tanítását.

— **A vármegyei tisztikar köréből.** Torontálvármegye főispánja Bánlaky András közg. fogalmazó gyakornokot, társaséletünk e rokonszenves tagját tiszteletbeli m. arvaszéki ünnökké kinevezte.

— **A perzsa trónörökös fia Nagyszentmiklóson.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, ér-

dekes vendégek voltak a napokban gróf Nákö Sándor nagyszentmiklósi kastélyában. Lipthay Frigyes báró és fia kíséretében Lovrinból átrándultak ugyanis a perzsa birodalom trónörökösének ott időző két fia: Kozof és Abdarica hercegek, akik jelenleg a bécsi Terézianum növendékei s mint ilyenek Lipthay Frigyes báró fiainak iskolatársai.

— **Tankötelesek összeírása.** A város főjegyzői hivatala május 5-től kezdődőleg írta össze a városban levő óvó és tanköteles gyermekeket és tanköteles tanoncokat. Ez az összeírás lévén alapja a további intézkedéseknek, igen nagy súlyt helyeznek a munkálatra és már ezután is figyelmezteti a főjegyzői hivatal a közönséget, hogy a tanköteles gyermekeket és tanoncokat pontosan és lelkiismeretesen vallják be, mert a hamis bevallást a törvény 100 koronáig terjedő bírsággal sújta és ezt minden előforduló alkalmal a legnagyobb szigorral fogják alkalmazni.

— **A nagyszentmiklósi járás átcsatolása.** Élénk tollharc folyik mostanában a makói és szentmiklósi lapokban. Felvetik ugyanis újra a kérdést, vajjon nem kellene-e átcsatolni a nevezett járást Csanádvármegyéhez. A makói újság a kérdésre határozott igennel felel, a nagyszentmiklósi azonban azon felfogásának ad kifejezést, az esetben, ha csak a nagyszentmiklósi járás egyedül csatolnának át Csanádvármegyéhez, ez esetben Nagyszentmiklós sokat vesztené és a veszteség annyira érzékeny lenne, hogy okvetlen a visszafejlődés processusa állana be, mert az egész perjamosi járás községei adóhivatallal, járásbírószággal, telekkönyvvel és közjegyzővel Nagyszentmiklóshoz tartoznak és képezik az idegenforgalom gerincét. Mihelyt azonban a nagyszentmiklósi járás átcsatolnának Csanádvármegyéhez, a perjamosi járás községeivel megszűnnék a kapcsolatok Nagyszentmiklóssal, az idegenforgalom megsappanna az ipar és kereskedelem kárára és a most város felé fejlődő község egyszerű faluvá süllyedne. Mindezeknél fogva a szentmiklósi járás addig, míg a mozgalom csak a szentmiklósi járásra terjed s a szomszéd járást nem vonja be az átcsatolás tervébe, nem indítják meg az eljárást.

— **Eljegyzés.** Ifj. Nagy László, a temesvári 29-ik gyalogezred hadnagya eljegyezte Kisfaludy Iluska kisasszonyt, Kisfaludy Péter gyertyamosi ügyvéd kedves és szeretetreméltó leányát.

— **Az új menetrend.** Egy kissé szatirikus, nem is egészen igazságos levelet hozott ma a posta. Mégis kiadjuk, mert kifejezője az újszólván általános elégedetlenségnek, melyet az új menetrend Nagybecskereken keltett. Szól pedig a levél így: Tisztelt szerkesztő Ur! Minduntalan arról olvasok az újságokban, az Ön becses lapjában is, hogy nagyot haladunk a vasutak terén. Hát kérem, azelőtt 12 óra után indultam el Becskerekről, ha Budapestre volt dolgom, aztán 11 órakor kellett indulnom, a legújabb rend szerint pedig pláne már 10 órakor kell indulnom. Hát ha minden haladás ilyen, akkor a becskeréki közönségnek gyönyörű kilátásai vannak. Nagyon is volnék kötelezve, ha szerkesztő Ur velem s a többi adófizetőkkel tudatná, hogy vajjon meddig „haladunk” még így? Tisztelettel Egy előfizető.

A felszólalásra csak annyit jegyzünk meg, hogy mi egy szóval sem állítottuk, hogy a mostani menetrend haladást jelent, csak azt mondtuk, hogy a nemzetközi forgalom tette szükségessé. Másrészt pedig áll az is, hogy egy órával előbb indulunk ugyan, de Budapestre egy órával előbb érkezünk, aminek különösen azok örülnek, akik színházba szeretnek járni. Mindezek dacára azonban mi sem valljuk azt, hogy ez a menetrend jó s a magunk részéről is helyeseljük azt a mozgalmat, mely oda irányul, hogy ezt a menetrendet megváltoztassák.

— **A pancsovai kiállítás.** A pancsovai kiállítás területén, mint Pancsováról írják, serény munka folyik. A kerítéssel már készen vannak. Most a kapukon s a kényelmes, széles utakon dolgoznak. Azután a pavilonokra kerül a sor. Ilyen lesz vagy husz. Csinos, díszes kis épületek lesznek ezek, melyek nagyban fogják emelni a kiállítás szépségét. Legdíszesebb lesz a nagy iparcarnok, mely nagy terjedelmével és imponáló magasságával uralkodni fog a többiek fölött, de izlésesebb lesznek a vendéglők, cukrászda, halászsárda, segédek és tanoncok, az igazgatóság, a magánosok és községek pavilonjai is. S ha mindezekhez még hozzávesszük, hogy a temesvári állomástól a kiállítás területére motoros közle-

kedés lesz naponta többször, hogy a kiállítás tartama alatt állandó katonazene lesz s hogy a többiek között nagy löversenyt fognak rendezni, a pancsovai kiállítás annyi kényelmet, látványt, szórakozást fog nyújtani a közönségnek, amilyenben vidéki kiállításban még nem volt része. A kiállítás plakátjai is készen vannak már s nem sokára szétrepülnek a széliróza minden irányába, hogy hirdessék hazánk déli végvárosának tevékenységét.

— **Felvétel a tanítóképzőbe.** A temesvári állami elemi iskolai tanítóképző intézeténél az 1905/6. tanévre az I. évfolyamba felvétetik 30 növendék. Ezek közül 9 egész ingyenes, 4 fél ingyenes (évi 140 kor.) 8 évi 60 kor. és 7 évi 80 kor. fizetés kötelezettsége mellett teljes ellátásban fog részesülni. A kedvezmények a közép vagy polgári iskola IV. osztályát végzett kitünő vagy jeles előmeneteli növendékeknek fognak adományoztatni. A pályázati kérvények folyó évi május hó 31-ig az intézeti igazgatósághoz nyújthatók be.

— **Motoros közlekedés Pancsova és Versec között.** Mint Pancsováról jelentik, a motoros vasuti közlekedés Pancsova és Versec között július 1-én megnyílik.

— **A román kérvény.** Nagyszentmiklósról írják: Dr. Hoadrea Iliu, dr. Oprean Nesztor nagyszentmiklósi ügyvéd irodájában alkalmazott ügyvédjelölt, a gör. kol. husvét hétfőjén rendezendő román mulatság engedélyezése céljából egy román nyelven szerkesztett kérvényt hozott személyesen Hadfy Károly főszolgabíróhoz, mely kérvényhez szintén román nyelven nyomtatott műsor s meghívó volt mellékelve. A főszolgabíró figyelmeztette nevezettet, hogy úgy a kérvény, mint az ahhoz csatolt program nem lévén az állam nyelvében kiállítva s hiteles fordítás mellékelve nem lévén, vigye vissza s azt egy másik, a törvényes rendelkezéseknek megfelelővel pótolja. Hoadrea vissza is vette a kérvényt s visszament irodájába, honnét azonban ismét visszahozta ugyanazt a kérvényt, azon kijelentéssel, hogy ő azt változtatlanul fentartja. Ennélfogva értesítette a főszolgabíró dr. Hoadrea Iliut, hogy kérvénye nem lévén az állam hivatalos nyelvében kiállítva, az elintézés nem nyerhet s egyúttal értesítették, hogy kérvényét eredetiben a szegedi ügyvédi kamarához tették át, mivel ez esetben fegyelmi vétség jelenségei látszanak fennforogni.

— **Mezőgazdaság.** A vetőgépek terén hosszú tanulmányozás és költséges kísérletezés eredményeként szenzációs feltalálást tett Umrath Tivadar mezőgazdasági gépgyára Wisotschauban Prága mellett. A szabadalmat már majdnem minden országban bejelentették és már az első vetőgépküldemény után oly érdeklődés mutatkozott a vezető gazdasági körökben, hogy a cég az idei tavaszon beérkezett megrendeléseket nem is tudta mind teljesíteni. Mint értesülünk, a külföld, nevezetesen Németország, Franciaország és Amerika, hol szintén szabadalmazták a tanulmányt, ugyan csak nagyon érdeklődik az új vetőgép iránt.

ESKÜDTSZÉK.

A házibarat.

A nagybecskereki esküdtbírószágot Wieland Jakab és Wagner Erzsébet bűnügyében tegnap egész napon át folytatta a tárgyalást, amely még az éjféli órákba is belenyúlt. A tárgyalás iránt állandóan élénk érdeklődés nyilvánult s a terem mindvégig szorongásig telve volt közönséggel, mely feszült figyelemmel kísérte a szenzációs bűnügyet.

Az esküdtekhez intézendő kérdések végleges megállapítása után a vád- és védbeszédre került a sor.

Dr. Boross Dezső kir. ügyész fentartja a vádat, míg dr. Handler Lázár és dr. Eibeschutz Miksa védőügyvédek a vádlottak felmentését, illetve enyhébb büntetést kérnek az esküdtektől.

A vád- és védbeszéd elmondása után dr. Polgár Sándor elnök este fél 8 órakor felfüggesztü a tárgyalást, a melyet azonban 9 órakor folytattak s miután az előző megmagyarázta a kérdéseket, az esküdtek visszavonultak, hogy a verdiket meghozzák.

Mintegy másfél órai tanácskozás után Geisz János, az esküdtek főnöke kihirdeti a verdiket, a mely szerint az esküdtek Wieland Jakabot szándékos emberölés, gyilkosság való szövetkezés és lopás büntetésében, Wagner Lajosné pedig szándékos emberölés büntetésében mint bűnsegédet és gyilkosságra való szövetkezésben találtak bűnösnek, miért is a kir. törvényszék őket az enyhítő körülmények figyelembe vételével egyenként 12—12 évi fegyházra, 10—10 évi hivatalvesztésre és a felemlített bűnügyi költségek megtérítésére ítélte.

Miután a vádlottak az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentettek be, a tárgyalás éjféli után fél egy órakor véget ért.

Az apagyilkos.

Annak idején részletesen hírt adtunk arról a borzalmas gyilkosságról, mely ez év január hó 15-én este történt Nagybecskerekben a Csáky-utcában s a melynek Popov Misa napszamos esett áldozatul. A bűntény nagy izgalmat keltett a városban, annál is inkább, mert másnap kiderült, hogy a gyilkosságot az elhunytak Dusan nevű 21 éves fia követte el, s kit természetesen azonnal letartóztattak s azóta vizsgálati fogságban van.

Ez ügyet ma délelőtt kezdte el tárgyalni a nagybecskereki esküdőbiróság, mely a következőkép alakult meg: Elnök: dr. Polgár Sándor, szavazóbírák: Junga Aladár és Makk József, ügyész: dr. Boross Dezső, védők: dr. Eibeschtz Miksa és dr. Podvinecz Izsó, orvosszakértők pedig dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly. Rendes esküdtek: Kurunci Mihály, Palinkás Mihály, Nikolics Szilárd, Molnár Mihály, Greszl Péter, Giffinger Zsigmond, Giljum János, dr. Glavas Vladimir, ifj. Gaál István, Gácsév József, Galler Péter és Geisz János, pót-escüdöt pedig Griffaton György.

A mai tárgyaláson a vádlott Popov Dusan kihallgatása során azzal védekezett, hogy apja rendkívül durva és részeges ember volt, aki nemcsak feleségét, hanem gyermekeit is állandóan és minden ok nélkül ütötte-verte. A nagyobb fiuk, már mint ő és Nikola nevű öccse, már korán elszegődtek cselednek, hogy legalább annyit keressenek, amennyi nekik kell. Bérükből azonban ugyszólván semmijük sem maradt, mert atyjuk állandóan zsarolta őket s minden megtakarított pénzüket neki kellett adniok. Atyjuk az ő pénzüket rendesen elitta, nem törődve azzal, hogy odahaza a legnagyobb nyomorban éltek s igen gyakran még kenyér sem került az asztalra. Majdnem minden nap részegen ment haza a kocsmából s ilyenkor ütötte-verte feleségét és gyermekeit s nem egyszer leléssel is fenyegette őket. Édesanyja sokat panaszkodott neki atyja durva bánásmódja miatt s ez őt mindig nagyon elszomorította. Akkor, midőn a gyilkosságot elkövette, Schmidt Jakabnál volt szolgálatban, ahová apja igen gyakran eljött, persze mindig csak azért, hogy pénzt kérjen tőle. Csedomir és Nikola nevű öccseit a szomszédos Röhrich Péter szolgálatában állottak s a durva és erőszakos ember azoktól is elvette a pénzt. A gyilkosság napján, vagyis január 15-én délben Popov Misa szokás szerint szintén részegen ment haza s részegségében ütötte-vert mindenkit, olyanira, hogy édesanyja kisebb testvéreivel együtt a szomszédoknál keresett menedéket. Délután az apa megint kocsmába ment, a hol még jobban leitta magát. Délután ugy hat óra tájban átjött hozzá Nikola nevű öccse s elmondta neki, hogy apjuk épp az imént beállított hozzá s részegségében úgy pofonította őt, hogy a lovak közé esett. Alig beszéltek azonban néhány szót, midőn egyszerre csak ott termelt az istállóban az apa, aki szokás szerint szidni kezdte őt. Ebből persze szóváltás támadt, a minek a vége az lett, hogy öccsével együtt úgy megverték apjukat, hogy azt haza kellett vinniök, a hol levették a fejét s fektették. Rövid idő múlva ő elvált öccsétől és felkereste édesanyját, a ki sirva panaszkolt el neki sanyaru sorsát. Az édesanya könyei annyira felingerelték őt, hogy nem tudván magán többé uralkodni, hazament s egy a kezébe eső fejszével fejbevágtá alvó apját, aki másnapra meg is halt.

Most Popov Nikolt hallgatták ki, akit a kir. ügyész könnyű testi sértés miatt vádol. Ez megerősítette bányja vallomását s hozzátette még, hogy Dusan másnap, midőn a gyilkosság kiderült, tagadta előtte, hogy ő ölte volna meg az apát.

Dében az elnök felfüggesztette a tárgyalást, melyet d. u. 3 órakor folytatnak. Itéletre csak holnap kerül a sor.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A király budapesti útja.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király Budapestre jöveteléről minden nap más hírek keringenek. Tegnap egy bécsi jelentés május 8-kára jelezte a király Budapestre jövetelét, ma meg ugyancsak Bécsből érkező hírek megerősítik egy budapesti ellenzéki lap azon hírét, hogy a király a legközelebbi időben nem jön Budapestre. Sőt a nevezett forrás hangsúlyozza azt, hogy mértékadó helyen a látogatást egyáltalán nem helyezték mostanában kilátásba.

A kabinetalakítás.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Állítólag jól értesült politikai körökből jelentik: Kilátás van arra, hogy a jelenlegi demissionált kabinet a felirati vita előtt ténylegesen visszavonul. Hogy mennyiben felel meg e híresztelés a valóságnak, a szabadelvűpárt ma esti konferenciáján fog kitűnni. Az új kabinet jellegét illetőleg a fenti forrás szerint beavatott politikusok nézete az, hogy a koalíciós kabinet alakulása ki van zárva, mert erre a talaj még nincs előkészítve. Egyelőre arról van szó, hogy a jelenlegi kabinet az ügyektől visszavonuljon.

Pártértekezletek.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szabadelvűpárt ma este értekezletet tart. Ezt megelőzőleg a párt intéző-bizottsága tanácskozik.

A szövetség ellenzék vezérő-bizottsága szintén ma délután ülésezik. A tanácskozás tárgya a felirati vita. A vezérő-bizottság ülése után nyomban külön értekezletre ülnek össze a koalíció pártjai, a melyen a vezérő-bizottság határozatait approbálják.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 3-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 3.

A képviselőház a husvétii szünet után ma tartotta első ülését Justh Gyula elnöklése alatt.

Miután az elnök megnyitja az ülést, jelenti, hogy Szalay Lajos ujvidéki képviselő lemondott mandátumáról, továbbá, hogy Bánffy Szegezen, Szmalovszky Valért pedig Zsolnán megválasztották.

Ezenközben Issekutz Győző letette a bizottsági tagsági esküt, majd Polónyi Géza jelenti, hogy Vlad és Geréb mandátumát igazolták.

Végül elhatározta a Ház, hogy a felirat tárgyalását holnapra kitűzi. Az előadói tisztelet Batthyányi Tivadar gróf fogja betölteni, aki az ünnepek előtt a tervezetet a Ház plénuma elé terjesztette.

Gyilkos gimnázista.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zentáról sürgönyzik, Dudas ottani polgármester hetedik gimnáziumba járó fia ma délelőtt revolverrel megölte az iskolában Katona Imre osztálytársát, mert az valamivel megsértette. Katona sebe halálos.

Az orosz-japán háború.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Londonból táviratozzák, a Daily Mail tudósítja, aki halászbárkában tért vissza a Kamran-öbölből Saigonba, a múlt hónap 20-áról azt jelenti lapjának, hogy alaposan fel lehet tenni, hogy Rosdesztvenszki tengernagy a Fülöp-szigetek felé tartott, hogy ott a vladivostoki hajókkal és Skridlov tengernaggyal, valamint a harmadik balti hajóhadalálkozzék.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Saigoni laphirek szerint Rosdesztvenszki tengernagy a Fülöp-szigetek irányába tart.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londoni táviratok szerint attól lehet tartani, hogy Franciaország és Japán között újabb konfliktus támad, mert a balti flotta az anami partokon eleséget vásárolt.

A balti hajórajról mit sem tudni s az egyesülés híre pusztán föltevés.

Zsidóüldözés Oroszországban.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: A zsidó lakosság az utóbbi időben folytatott féktelen antiszemita agitáció következtében nagyon nyugtalan. Egy idő óta felhívásokat osztogatnak, melyek a népet

felszólítják, hogy forduljon a belső ellenség ellen. A hatóságok mitsem tesznek az agitáció csökkentésére.

Az orosz május.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint újabban Varsóból táviratozzák, május 1-én a rendőrséggel való megütközés közben még négy ember esett el. Este egy tömeg betört a Prága elővárosi pálinkásboltok egyikébe. A csapatok kétszer lőttek és négy embert megöltek. Két katona megsebesült.

A krétaí zavarok.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a trienti Piccolonak jelenti, Krétába hajókat szállítanak s hogy az ottani zavarok folytán a nemzetközi intervenció elkerülhetetlen.

Szállítómunkások sztrájkja.

Budapest, május 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből távirják: A butorszállítók munkásai tegnap sztrájkba állottak, ami rendkívül nagy zavart okozott a költözködésben. A szállítók nagy része nem tudja teljesíteni kötelezségeit. A katonai és polgári hatóságok a maguk szállításainak végzéséről már gondoskodtak.

Határidő-üziel.

Budapest, május 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra)	18 38
Buza (októberre)	17.12
Tengeri májusra)	15.00
„ (júliusra)	14.58
Rozs (októberre)	13 90
Zab (októberre)	12 00

Nyiltér.*

Rövid használat után nélkülözhetlen.

Igen alkalmas utazásoknál.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécsben,

1887. júl. 2-án.

Kalodont

nélkülözhetlen

fogtisztító-szer.

Előrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájtüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el ez által. Ennél legsikeresebbnek bizonyul a „Kalodont“, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kiegészíti.

(218—215)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. május hó 1-től

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Pancsovai főszolgabíróasztól.

ad 1610 szám 1905.

426-2.2

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Homolitz községi segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással 1040 korona évi fizetés és 144 korona lakbér élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabíró-sághoz folyó évi május hó 15-ig küldje be.

Pancsován, 1905. évi április hó 28-án.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

Kis-Zombor község előljárósága.

681. szám 1905.

437-1.1

Árverési hirdetmény.

A Kis-Zombor község által megvásárolt Rónay Mihály-féle tanyai földek vadászati joga folyó évi május 15-én d. e. 8 órakor Kis-Zombor község-házánál bérbeadni fog.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Kis-Zombor, 1905. május 1.

Községi előljáróság.

Használt és gyárilag javított
cséplőgépek és lokomobilok

minden nagyságban kaphatók:

HEROLD FERENCNÉL

Nagybecskerek, Temesvári-ut 1615. szám.

395-50.11

Kis-Teremia község előljárósága.

223. kig. szám 1905.

436-2.1

Árlejtsési hirdetmény.

Kis-Teremia község képviselőtestülete a község belterületén egy ártézi kutnak furását elhatározta, ezen munkálatok biztosítása céljából a szóbeli árlejtsés Kis-Teremia község-ház tanácstermében folyó évi május hó 13-án d. e. 9 órára kitűzetik. Kikiáltási ár 3000 korona. Az árlejtszők kötelesek lesznek az árlejtsés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bántépénként készpénzben vagy óvadékképes papirokban letenni. A közelebbi feltételek a községjegyzői irodában betekintethetők.

Kelt Kis-Teremián, 1905. évi május hó 2-án.

Hunyár,
jegyző.

Hügel Péter,
bíró.

598/905. ki. szám.

427-3.2

Árlejtsési hirdetmény.

Torontálmegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 2300. kgy. 30254/904. szám alatt kelt véghatározata alapján közhírre tételik, miszerint az ivándai község-ház teljes átalakítására és melléképületeinek felépítésére a versenytárgyalás Ivánda községben a községi jegyzői irodában 1905. évi május hó 15-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Kikiáltási ár 5418 korona 30 fillér.

Az árverési feltételek és költségelirányzatok a községi jegyzői irodában naponta a hivatalos órákban megtekinthetők, Ivándán, 1905. évi április hó 27-én.

Schlikhoffer János,
jegyző.

Milován György,
bíró.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

3050. számhoz 1905.

430-3.1

Hirdetmény.

A törökbecsei járási utibizottság 1902. évi december hó 20-án hozott s a 10977. 1903. sz. a. alispáni rendelettel jóváhagyott határozatával a melence-tordai járási közuton építendő ut kiépítéséhez szükséges és már 1903., 1904. és 1905. évekre előirányzott s jóváhagyott körülbelül 1800 m³ trahyt vagy bazalt kőnek, val mint mintegy 400-450 m³ perjámosi vagy ehhez hasonló rostaaljnak szállítását engedélyezte.

A fent említett elmúlt és a reá következő három egymást követő évben, körülbelül évente 6-700 m³ kő és 140-150 m³ rostaaljnak leendő szállítás biztosítása céljából 1905. évi június hó 1-ső napjának délelőtt 10 órájára a törökbecsei főszolgabíró hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtók felhívtnak, hogy a fenti szállítás elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 9 óráig alulírott főszolgabíróhoz, mint az utibizottság elnökéhez annál is inkább nyujtsák be, mivel későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó szállításra vonatkozó feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig megtudhatók.

Törökbecsén, 1905. évi április hó 18-án.

Dr. Csávossy Ignác,
főszolgabíró, tb. megyei főjegyző,
uti-bizottsági elnök.

Torontálmegyei törökkanizsai járás főszolgabírája.

2074/V. szám 1905.

420-3.3

Pályázati hirdetmény.

A csókai körjegyzőségnek elhalálozás folytán megüresedett és 800 korona fizetés, valamint 80 korona lakbérrel javadalmozott segédjegyzői állás betöltése céljából pályázatot hirdetek. Felhívom az ezen állást elnyerni kívánókat, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 20-ig benyujtsák.

Törökkanizsán, 1905. április hó 25-én.

Micskey,
főszolgabíró.

Nyerő község előljáróságától.

472/1905. kig. sz.

431-3.2

Árverési hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy a magy. kir. államkincstártól vett tenyészképes 7 éves perjén, mint számfelüti folyó évi május hó 9-én d. e. 9 órakor Nyerő község-házánál készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni, mikorra a venni szándékozók ezennel meghívtnak.

Nyerő, 1905. évi április hó 29-én.

Retzler József,
jegyző.

Eremie Mezinnyi,
bíró.

Építkezés miatt

ablakok és ajtók

kerülnek eladásra

Messinger Karolin

leánynevelő intézetében.

(425-3.2)

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életfő eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő

Budapest, VII., Erzsébet-körut 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

KÖLTSÉGVETÉSEK ÉS
TERVEZETEK INGYEN!

410-3.3

163.248/1905. szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Dombovar—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1904. május hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor, minden esütörtökön reggel 7 óra 30 perc.

2. Indulás Fiuméből Anconába minden szerdán reggel 7 óra 30 perckor és minden pénteken és hétfőn este 8 óra 15 perckor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor és pénteken reggel 7 órakor.

4. Indulás Anconából Fiuméba minden esütörtökön reggel 7 órakor és minden kedden és szombaton este 8 óra 30 p.-kor.

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt. Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat osztály		
			I.	II.	Személyvonat III.
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00
"	Cannes	franc	122-45	87-80	
"	Firenze	"	79-80	58-10	32-50
"	Genova	"	95-55	69-10	38-95
"	Grasse	"	124-60	89-25	
"	Lyon-Perrache	"	134-55	95-70	
"	Marseille	"	144-05	102-40	
"	Milano	"	76-25	56-60	31-05
"	Menton	"	116-30	83-65	
"	Napoli	"	106-85	77-05	43-60
"	Nizza	"	119-00	85-45	
"	Róma	"	80-05	58-25	32-60
"	Torino	"	95-40	69-00	38-90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50
Berlin	"	márka	108-80	73-50	41-20
Breslau	"	"	80-80	58-00	31-80
Hamburg	"	"	130-20	93-10	54-90

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyivel együtt 16 kor.

I. osztály 12 "

III. (fedélzet) 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen esatlakozásban állanak. Fiuméba a vonat a gőzhajók kikötő-helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponkint indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalato, Metkovic, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)